

Toteuttajan nimi

LOPPURAPORTTI 1.3.2020-31.12.2023

Leader Viisari ry

Hankkeen nimi ja hanketunnus

Viipale 111580

Yhteenveto hankkeesta

Paikallisuuden vahvistamiselle, vaikuttavuuden mittaamiselle, toimijoiden osaamisen vahvistamiselle sekä lähidemokratian vahvistamiselle on maaseudulla tilausta. Maaseudun muutosten hallinnassa Leader -ryhmät ovat tulevaisuudessakin avainasemassa. Jotta uusiin haasteisiin pystytään vastaamaan, vaatii tulevaisuuden suunnittelu analysointia. Tätä kehittämistä ja analysointia ei ole mahdollista tehdä ilman lisäpanostusta ja uudenlaisia resursseja.

Tällä hankkeella arvioidaan ja analysoidaan, millaista vaikuttavuutta eri hankkeet tuottavat. Analyysien perusteella tehdään johtopäätöksiä, ennakointia ja strategista suunnittelua tulevaisuuteen. Hanke- ja yritystukien palautekysely on tehty toimintarahan kustannuksin, mutta kyselyn vaikuttavuustietoja analysoidaan tämän hankkeen toimesta.

Hankkeen tarkoituksena on Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman mukaisesti hyödyntää tietotekniikkaa palveluissa, vahvistaa ympäristöosaamista, paikallisvaikuttamisen mahdollisuuksia ja yhteisöllisyyttä sekä osallistumisen ja aktiivisuuden kehittämistä ja toteuttamista.

Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on

Hanke toteuttaa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toimenpidettä M01 Tietämyksen siirtoa ja tiedotusta koskevat toimet, alatoimenpidettä 1.2. tuki esittely- ja tiedotustoimintaan. Hanke toteuttaa prioriteetin 6B mukaista maaseutualueiden paikallisen kehittämisen edistämistä. Leader-rahoituksella toteutettavien hankkeiden teemoista mainitaan mm. paikallisvaikuttamisen mahdollisuudet, yhteisöllisyys, osallistumisen ja aktiivisuuden kehittäminen ja toteuttaminen.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa myös ”kannustetaan toimijoita etsimään innovatiivisia ja uudentyypisiä ratkaisuja maaseudun haasteisiin sekä tehostamaan ja muuttamaan toimintatapojaan”.

Hanke kohdistuu kaikkiin Viisarin kehittämisohjelman painopisteisiin, mutta etenkin Yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen kehittämiseen. Hankkeessa painotetaan Viisarin kehittämisohjelman läpileikkaavaa teemaa Vihreä voima, sekä osaltaan myös Nuoriso ja Kansainvälistymisen tukeminen.

Hankkeen tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite 1: Maaseudun kehittämisen vaikuttavuuden mittaaminen

Tavoite 2: Strategisuuden edistäminen

Tavoite 3: Osallistamisen uudet muodot

Hankkeen toteutus suunnitellussa laajuudessa ei ole onnistunut koronarajoitusten takia. Hankkeen tilaisuuksia ja tapahtumia ei voitu järjestää suunnitellusti.

Teemahankkeisiin liittyvä tulevaisuuskysely toteutettiin keväällä 2021. Kysely toteutettiin sen vuoksi, että Ruokavirastossa on käyty pohdintaa teemahankemallin lakkauttamisesta ja sen korvaamisesta niin kutsuilla pienhankkeilla. Kyselyllä kartoitettiin hanketoteuttajien näkemyksiä teemahankemallista. Kyselyä varten tavoiteltiin kymmentä hanketoimijaa, joista yhdeksän tavoitettiin. Heille esitettiin seitsemän kysymystä koskien teemahankemallia.

Näillä kysymyksillä pyrittiin saamaan kattava kuva teemahankemallin hyvistä puolista ja haasteista. Vastausten avulla voidaan tunnistaa teemahankemallin kehittämiskohdat ja toisaalta arvioida mallin toimivuutta myös tulevaisuudessa. Kysymysten ja vastausten määrällä pystyttiin muodostamaan selkeä kuva hanketoimijoiden näkemyksistä teemahankkeita koskien.

Kesällä 2022 yhteisökehittäjä valmisteli laajasti tämän hankkeen toimenpiteiden toteuttamista; laati Brysselin tiedonhankintamatkan alustavan suunnitelman, tutustui eri toimijoiden hankepalautekyselyihin, koosti Viisarin alueen kunnista tilastolliset aikasarjat, koosti tietoa ilmastotapahtumien suunnittelua varten sekä aloitti ilmastofestareiden suunnittelun yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Yhteisökehittäjä jäi opintovapaalle syyskuussa, joten suunnitelmat eivät sellaisenaan toteutuneet. Uusia suunnitelmia laadittiin ja toteutettiin syksyn 2022 aikana, suunnittelu ja toteutukset jatkuvat myös vuonna 2023.

Yrittäjille suunnattiin kestävän kehityksen teemainen webinaari 25.10.2022, jossa Keino – kestävien & innovatiivisten julkisten hankintojen osaamiskeskuksen Keski-Suomen hankinta-asiantuntija-muutosagentti Nina Kaari kertoi julkisten hankintojen periaatteista ja käytännöistä. Hän opasti hilma-portaalin käytöstä, josta julkiset hankinnat löytyvät. Webinaarissa oli vuoropuhelua osallistujien ja hankinta-asiantuntijan kesken, jolloin osallistujat saivat vinkkiä, miten hankinnoissa ja tarjouksissa voi onnistua. Webinaariin osallistui kuntien viranhaltijoita sekä yrittäjiä.

Viitasaarella järjestettiin Energiapäivä alakoululaisille 26.-27.10.2022 yhtenä ilmastofestarina. Energiapäivässä järjestettiin työpajoja, joita oli järjestämässä Poken lähihoitaja- sekä tulevaisuuden teknologiaopiskelijat. Kuudesluokkalaisille oli järjestetty digitaalinen seikkailu ThingLink-ympäristössä, jossa he tablettien avulla liikkuvat sekä ratkoivat Maja-nimisen tytön energiahaasteita. Opettavaisen pelin rakensi Poken tulevaisuuden teknologia-opiskelijat ja peli oli hyvin pidetty sekä mukaansa tempaava.

Viitasaaren koulujen pienemmät oppilaat puolestaan pääsivät sukeltamaan energia-aiheeseen Viitasaari Areenalla, jossa Poken lähihoitajaopiskelijat olivat suunnitelleet erilaisia

tehtävärasteja. Tapahtuma oli liikunnallinen, jossa osallistujat ratkoivat tehtäviä ja kisasivat tiimeissä. Aiheena tehtävärasteilla oli energian tuottaminen perunasta, vedenkulutuksen vähentäminen, ruuan energiapitoisuus, kierrätys ja energia-aiheinen tietovisa. Oppilaat saivat osallistua myös tavaroiden vaihtotorille, johon tuomalla oman tavaran sai ottaa itselleen uuden tavaran.

Osallistamalla opiskelijoita energia-aiheisten tehtävärastien järjestämiseen saimme tietoisuutta lisättyä myös heille. Energiapäivä oli energinen hyvän mielen tapahtuma. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Viitasaaren kaupungin Pikkasen parempia ilmastotekoja yhdessä -hankkeen kanssa.

2.-5.10.2022 järjestettiin hallituksen ja työntekijöiden tiedonhankintamatka Brysseliin. Matkalle osallistui kolme hallituksen jäsentä ja kolme työntekijää. Matkalla tutustuttiin leader-toiminnan ja maaseutukehittämisen verkostoihin sekä vierailtiin EU-parlamentissa. Yhteistyötapaamisen tavoitteena oli kuulla ajankohtainen tilanne maaseutuohjelman toteutuksesta ja uuden ohjelmakauden tavoitteista EU komission ja Euroopan verkostoyksikön ENRD Contact Pointin näkökulmasta, tutustua ja verkostoitua Brysselissä toimivien verkostotahojen kanssa sekä vaihtaa ajankohtaiset kuulumiset sidosryhmien kesken. Matkaraportti on tehty videon muotoon ja se on katsottavissa osoitteessa <https://youtu.be/foGS36nhG-4>.

Loppuvuoden 2022 aikana tehtiin vaikuttavuuden mittaamiseen tarkoitettu avoin nettikysely, joka löytyy osoitteesta <https://keskisuomenmaaseutu.fi/hitti-vai-huti/>. Kyselyssä on mukana yksi kohde jokaisesta Viisarin alueen kunnasta. Viisari laitettiin ämpäriin tarjoten virtuaalimatkan näihin kohteisiin ja kysyttiin samalla mielipiteistä kohteesta. Kyselyä varten tehtiin kohteittain esittelyvideot, joihin linkit löytyvät kyselystä. Kyselyitä markkinointiin useaan kertaan vuoden 2023 aikana. Halusimme tietoa alueen asukailta sekä kohteiden käyttäjiltä siitä, miten he kokevat kohteiden vaikuttavuuden.

Loppuvuonna 2022 aloitettiin Leader-pelin suunnittelu ja toteutus. Peli julkaistiin keväällä 2023 ja sitä pääsee pelaamaan osoitteessa <https://gracmit.itch.io/viisari>.

Projektikoordinaattori osallistui Maaseutuleirille, joka järjestettiin Virroilla 28.-29.9.2023. Leiri oli ensimmäinen laatuaan ja siellä kirjoitettiin Maaseudun manifesti. Manifestin yhteydessä laadittiin myös kymmenen lupausta, joihin jokainen leirille osallistuja sitoutui ja lupasi edistää työssään. Leirillä oli liki neljäkymmentä osallistujaa ympäri Suomen ja se oli hyvä osoitus viestinnän voimasta, sillä koko leirijätös on saanut alkunsa tarpeesta nostaa maaseutua keskusteluun sosiaalisessa mediassa.

Syksyn aikana myös osallistuttiin Leader-työn vaikuttavuus webinaariin, jossa työstettiin vaikuttavuusohjeistusta ja mittaamisen työkaluja Leader-ryhmille.

Kevään 2023 aikana järjestettiin Digi & yrittäjyys tulevaisuustyöpajoja. Työpajoissa esiteltiin digitaalisuuden lisäämiä mahdollisuuksia yrittäjyyteen. Näitä olivat mm. tekoälyn hyödyntäminen kuvien, tekstin ja videon tuottamisen tukena.

Viipale-hankkeen aikana esiteltiin myös joukkorahoituksen mahdollisuuksia yhdistyksille. Koska joukkorahoituksen oletettiin olevan suhteellisen tuntematon rahoitustyökalu Viisarin alueen

toimijoille, se haluttiin esitellä heille käyttäen konkreettisia työkaluja ja esimerkkejä. Elokuussa 2023 Hietaman Vierastalolla järjestettiin Joukkorahoitus info & työpaja, johon tuli Suomen Mesenaatin edustaja ensin kertomaan joukkorahoituksesta, kampanjan rakentamisesta ja kampanjaesimerkeistä. Joukkorahoitus herätti kiinnostusta ja paljon kysymyksiä. Tilaisuuden lopussa yhdistysten jäsenet saivat lähteä ideoimaan omaa joukkorahoituskampanjaa joukkorahoituspelityökalun avulla.

Syksyn 2023 aikana järjestettiin työpajoja vastuullisuudesta ja kestävästä kehityksestä, missä käsiteltiin yritysten näkökulmasta vastuullisuuteen liittyviä teemoja kolmessa eri työpajassa. Viitasaarella Digikeskuksessa järjestettiin kestävä kehityksen työpaja, jonka veti Marleskin. Vastuullisuustyöpajat piti Mastos Oy ja ne järjestettiin Äänekosken ÄäneHubilla. Yrittäjät olivat kiinnostuneita teemasta, sillä vastuullisuuden tärkeyden merkitystä on korostettu yrityskentällä niiden kilpailua lisäävänä tekijänä.

Hankkeen aikana yksi toimenpiteistä oli tehdä Viisarin brändisuunnittelua. Viisarin brändisuunnittelua ja brändin vahvistamista varten Viisarille teetettiin printtikuvio. Printin teki Kaisla Kujanpää, joka on nuori suunnittelija ja kotoisin Viisarin alueelta. Printissä haluttiin tuoda esiin Viisarin toiminta-alue sekä alueella tehtyjä kehittämistoimenpiteitä. Printin lisäksi hankkeen aikana tehtiin kuvapankki, jonka kuvia käytetään Viisarin viestinnässä. Kuvapankkia työsti Viisarin tiedottaja. Brändisuunnittelua varten tehtiin brändityökirja, jonka päivittämistä jatketaan hankkeen jälkeenkin.

Viisarin tiedottaja osallistui Tampereella järjestettävään Kierto Fest -tapahtumaan, jossa teemana olivat vastuullisuus ja kestävä kehitys. Tapahtumassa tuotiin hyviä esimerkkejä ja käytäntöjä vastuullisuuden ja kestävä kehityksen edistämisestä mm. uusien liiketoimintamallien kehittämisessä. Tapahtumassa tiedottaja tutustui myös Ehta Rahan kehittämään joukkorahoituspakkaan, joka toimii työkaluna joukkorahoituskampanjoiden suunnittelussa.

Viisarin toiminnanjohtaja osallistui JYU:n yrityspäivään marraskuun alussa. Tapahtumassa Viisarilla ja Jyväsrühällä oli yhteinen standi, jossa Leader-ryhmien edustajat kertoivat vastuullisuudesta ja kestävästä kehityksestä. Yrityspäivä kokosi yhteen opiskelijat, tutkijat, yritykset ja sidosryhmät yhteen verkostoitumaan ja löytämään yhteistyön aiheita.

Uusia menetelmiä kehittämiseen lähdettiin kartoittamaan vierailemalla Laukaan Yritystankkaamolla, Jämsä Tehtaalla, Alajärven Hubi 25:ssä, Oulun Business Asemalla, StartUp Stationilla ja FabLabissa sekä Rovaniemellä Y_North Coworking-tilassa. Vierailuilla tutustuttiin etätyötilojen eri toimintamalleihin ja palveluihin, joita voisi hyödyntää myös Viisarin alueella hankesuunnittelussa.

Yrityspäivän lisäksi vastuullisuuden ja kestävä kehityksen teemojen tärkeydestä yritysten ja yhdistysten toiminnassa käytiin kertomassa Keski-Suomen kiertotalousmessuilla Jyväskylässä syyskuussa 2023. Viisarilla oli tapahtumassa standi, jossa jaoimme materiaalia kestävästä kehityksestä. Standilla järjestettiin myös kilpailu, jossa oli mahdollisuus voittaa Viisarin printtikuviolla varustettu sateenvarjo.

Ilmasto- ja ympäristötoimenpiteitä edistäneitä hankkeita rahoituskaudelta 2014-2020 nostettiin Viisarin viestinnässä esille ilmasto- ja ympäristökampanjan avulla. Kampanjan

toteutti Noon Kollektiivi. Kampanjassa nostettiin yhteensä kahdeksan hanketarinaa, joista julkaistiin blogiteksti Viisarin nettisivuille sekä somepostaukset Facebookiin ja Instagramiin.

Marraskuussa 2023 Viisari osallistui YmpyräKS-verkoston etäaamukahveille, jossa aiheena oli kestävä kehitys. Aamukahveilla esiteltiin Leader-rahoituksella tuettuja rahoituskauden 2014-2020 hanke-esimerkkejä, joissa oltiin edistetty kestävä kehitystä. YmpyräKS-verkosto on suunnattu kaikille ympäristövastuullisuudesta kiinnostuneille yrityksille, yrittäjille ja yritysten parissa toimiville. Verkoston tavoitteena on jakaa tietoa ympäristövastuullisesta yritystoiminnasta sekä tarjota vertaistukea.

Hankkeen aikana järjestetyistä tapahtumista tiedotettiin Viisarin nettisivuilla, uutiskirjeissä ja sosiaalisessa mediassa. Yritysten vastuullisuuden lisäämisen tärkeydestä kirjoitettiin myös blogiteksti Viisarin nettisivuille. Blogitekstissä avattiin myös monia termejä, jotka liittyvät aiheeseen, ja jotka ovat monelle vielä tuntemattomia.

<https://keskisuomenmaaseutu.fi/yritysten-vastuullisuus-leader-rahoituksen-edellytyksena/>

Tiedottamista kestävästä kehityksestä eri kohderyhmille tehtiin nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa kestävä kehityksen tietoisuuksien muodossa. Tietoisuuksia päivitettiin Viisarin Facebook- ja Instagram-tilille. Tietoisuuksissa kerrottiin, miten yhdistykset ja yritykset voisivat lisätä kestävä kehitystä taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurillisen kestävyuden näkökulmista.

Aikataulu

Hankkeen toteutusaika oli 1.3.2020 – 31.12.2023.

Resurssit ja toteutuksen organisaatio

Hankkeen hakijana ja vastuullisena toteuttajana toimi Leader Viisari ry. Se vastasi hankkeen toimenpiteiden toteuttamisesta. Hankkeen työpanosta kohdennettiin yhdistyksen työsuhteessa oleville työntekijöille tehdyn työajan mukaisessa suhteessa.

Kustannukset

Hankkeen kustannusarvio ja toteutuneet kustannukset ovat 100.488,58 euroa eli kustannukset ylittivät 488,58 euroa. Loppumaksuhakemuksella haetaan kuitenkin maksuun tukipäätöksen mukainen summa 100.000 euroa.

	Viipale	Budjetti	tot. yhteensä	käyttövara
Palkat ja palkkiot				
5000	Palkat /toimihenkilöt	42 000,00	43 421,54	-1 421,54
	yht.	42 000,00	43 421,54	-1 421,54
Vuokrat				
8453	Muut tilavuokrat	300,00	250,00	50,00
	yht.	300,00	250,00	50,00
Ostopalvelut				
4450	Asiantuntijapalvelut hankkeen toteuttamiseen	32 953,00	32 063,51	889,49
8702	Muut tarvikkekulut	1 600,00	1 239,46	360,54
8370	Ostetut hallintopalvelut	800,00	193,01	606,99
8371	Tiltoimistopalvelut	2 500,00	3 796,91	-1 296,91
	yht.	37 853,00	37 292,89	560,11
Matkakulut				
7800-	Kilometrikorvaus, päivärahat, matkaliput / työntekijät	7 347,00	6 834,53	512,47
	Kilometrikorvaus, päivärahat, matkaliput /muut	5 200,00	5 170,00	30,00
	yht.	12 547,00	12 004,53	542,47
Muut kulut				
8052	Lehti-ilmoitukset	1 000,00	1 006,39	-6,39
	yht.	1 000,00	1 006,39	-6,39
Flat rate 15				
	Flat rate 15	6 300,00	6 513,23	-213,23
	yht.	6 300,00	6 513,23	-213,23
		100 000,00	100 488,58	-488,58

Raportointi ja seuranta

Hankkeelle ei ole perustettu erillistä ohjausryhmää, vaan hankkeen vaiheista on keskusteltu hallituksen kokouksissa. Maksuhakemuksen yhteydessä laadittiin raportti toteutuksen tilasta.

Toteutusoletukset ja riskit

Riskinä hankkeen alkuvaiheessa oli, kuinka saadaan hankkeen toimenpiteitä toteutettua koronarajoitusten vuoksi. Riski on myös realisoitunut eli tilaisuuksia ei ole pystytty järjestämään suunnitellussa aikataulussa.

Lisäksi haasteita hankkeen toteutukseen on tuonut resurssipula työntekijöiden osalta. Touko-kesäkuussa Viisarin yhteisökehittäjä Päivi Kivelä alkoi tehdä hankkeen toimenpiteitä.

Loppuvuoden 2022 aikana hankkeen toimenpiteitä teki myös projektikoordinaattori Päivi Hakkarainen.

Joidenkin hankkeen toimenpiteiden osalta oli syytä pohtia niiden toteutustapoja ja tarpeellisuutta, muutoshakemus tehtiin ja hyväksyttiin syksyn 2022 aikana. Em. riskien toteutumisen vuoksi myös hankkeen jatkoaika oli tarpeen.

Yhteistyökumppanit

Keskeisiä hankkeen yhteistyökumppaneita olivat maaseudulla asuvat eri-ikäiset ihmiset, maaseudulla toimivat yhdistykset ja järjestöt sekä yritykset ja kunnat (viranhaltijat ja luottamushenkilöt). Erityisesti alueen hubien kanssa tehtiin yhteistyötä tilaisuuksien järjestämisessä.

Tulokset ja vaikutukset

Hankkeessa teetetyssä teemahankkeiden tulevaisuuskyselystä tuli ilmi, että nykyisen mallinen teemahanke koettiin yleisesti ottaen toimivana. Teemahankkeen etuina pidettiin sen ennalta määriteltujen hakuaikojen tuomaa suunnitelmallisuutta ja teemojen helpottavan hankkeista ”kiinni nappaamista”. Toisaalta hankkeiden jatkuvaa hakua pidettiin joustavana, samoin maksatuksen hakemista omaan tahtiin. Enemmistö puolsi paperisen haun mahdollisuutta jatkossakin, sillä sen katsottiin madaltavan kynnystä hakemiseen. Hakijoissa on usein iäkkäämpää väestöä, joille sähköinen haku ei ole niin tuttua eikä kaikilla hanketoteuttajilla ole välttämättä käytössään sähköiseen hakuun vaadittavia välineitä.

Kustannusten ylä- ja alarajasta kysyessä esimerkkinä mainittiin Into II-teemahanke, jossa kustannusten alaraja on 500€ ja yläraja 10 000€. Ylärajaa pidettiin pääasiassa sopivana, joskin ylärajaksi ehdotettiin myös 20 000 euroa. Sen sijaan alarajaa pidettiin turhan pienenä. Hakemiseen vaaditun paperityön määrä ja saatavan summan suhde katsottiin kannattamattomaksi. Alarajaksi ehdotettiin esimerkiksi 2000 euroa ja 5000 euroa. Toisaalta pohdittiin myös, että jos alaraja voi olla noin pieni, niin kannattaako alarajaa silloin asettaa ollenkaan. Maksatuksen suhteen toivottiin, että jatkossakin säilyisi mahdollisuus hakea se useammassa erässä.

Into III-hankkeessa mukana olleilta kysyttiin kolmiosainen kysymys: kuinka helppona tai vaikeana vastaaja koki hankkeen hakuvaiheen tai maksatuksen hakuvaiheen kertakorvausmenettelyn takia, kumman vaiheen ”helpompaa” etenemistä vastaaja piti tärkeämpänä ja kun hakuvaiheen tarkkuus helpottaa huomattavasti maksuvaihetta, onko hakuvaiheen tarkkuus sen arvoista? Vastaajat eivät kokeneet kertakorvausmenettelyä vaikeana ja hakuvaiheen tarkkuus nähtiin tärkeämmäksi, sillä se helpottaa myös maksuvaihetta. Tämän vuoksi tarkkuus nähdään vaivan arvoiseksi.

Kehittämishankkeisiin osallistuneita alustettiin kertomalla, että kehittämistyyppiisiin pienhankkeisiin kaavaillaan yksinkertaistetuksi kustannusmalliksi joitakin rahoittajan määrittelemiä ”listahintoja” ilman erillistä kustannusten kohtuullisuuden selvittämistä. Vastaajilta kysyttiin mitä tällaiset voisivat heidän mielestään olla. Vastaajat toivat esille, etteivät osaa määritellä tällaisia listahintoja, eivätkä vastaajat pitäneet tällaista mallia

toimivana, sillä alahankkeiden kustannukset voivat vaihdella huomattavasti toisistaan ja näin ollen listahintojen laatiminen on vaikea tehdä kaikille reilulla tavalla.

Teemahankemallin selkeimpänä haasteena pidettiin byrokratian määrää ja hakemiseen vaadittavaa tarkkuutta; lomakkeita pidettiin vaikeaselkoisina ja liitteiden määrää liiallisena. Toisaalta hakemisvaiheen tarkkuus nähtiin hyvänä asiana siinä suhteessa, että se helpottaa koko prosessia pitkällä tähtäimellä ja antaa hankkeesta heti realistisen kuvan. Tulosten valossa myös teemahankemallille on jatkossakin kysyntää. Kehittämiskohteita voisi jatkossa huomioida teemahankkeita suunnitellessa.

Kesällä 2022 laadittujen aikasarjojen mukaan kaikissa Viisari alueen kunnissa väkiluvun muutos oli pääosin negatiivinen. Myös väestöllinen huoltosuhde oli heikkenevä. Positiivisena huomiona oli, että Viisarin alueen asukkaat ovat huomattavasti vahvemmin synnyinseutuun kiinnittyviä kuin suomalaiset keskimäärin. Kunnallisverokertymästä voidaan yleisesti huomioiden havaita, että pienissä kunnissa suuret tuloluokat pääosin puuttuvat kokonaan eli väestö on hyvin pienituloista.

Tiedonhankintamatka Brysseliin lokakuussa 2022 oli erittäin onnistunut. Matkaan lähdettiin tietoa hakemaan, mutta huomioitavaa on, että meidän tiedoista oltiin jokaisessa käyntikohteessa todella kiinnostuneita. Kentän ääntä haluttiin kuulla ja matkan seurauksena mm. Bisnes Lande -hanke on päätynyt ENRD:n hyvien käytäntöjen hankkeeksi.

Syksyllä 2022 järjestettiin kaksi tapahtumaa (hankintawebinaari ja energiapäivä), joihin osallistui kaikkiaan 272 osallistujaa.

Loppuvuoden 2022 aikana tehty vaikuttavuuden mittaamiseen tarkoitettu avoin nettikysely tuotti alueen asukkailta sekä kohteiden käyttäjiltä tietoa siitä, miten he kokevat kohteiden vaikuttavuuden. Yhteenvedona voi todeta, että kaikki yhdeksän kohdetta saivat yhteensä 85 ääntä ja keskimääräinen arvio asteikolla 1-6 oli 4,85. Voidaan siis todeta, että kohteiden rahoitus on kannattanut. Analyysi erillisellä liitteellä.

Vuonna 2023 Digi & yrittäjyys -työpajoihin osallistui yhteensä 48 osallistujaa. Tietoisuuden lisääntyminen uusien teknologioiden myötä syntyvistä yrittäjyyden uusista toimintamalleista mahdollistaa esimerkiksi Leader-rahoituksen yritystoiminnan kokeilutuen hyödyntämisen.

Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden työpajoihin osallistui 26 osallistujaa. Tietoisuuden lisääntyminen vastuullisuudesta johti siihen, että uuden rahoituskauden yritystukea yritysten vastuullisuuden kehittämiseen on haettu eniten (5 kpl vuonna 2023). Myös kestävän kehityksen toimenpiteitä on tuotu esille selkeästi enemmän yritysten viestiessä toiminnastaan. Ilmasto- ja ympäristökampanja edisti hanke-esimerkeillään ja hyvillä käytännön toimenpiteillään uusia kehittämisideoita kestävän kehityksen ja vastuullisuuden saralla yritysten ja yhdistysten hankeideointiin. Osallistuminen YmpyräKS-verkoston etäaamukahveille lisäsi tietoisuutta vastuullisuudesta ja kestävästä kehityksestä ja niiden vaikutuksista Leader-rahoitukseen.

Joukkorahoituksesta kertominen antoi yhdistyksille uusia työkaluja järjestää esimerkiksi omarahoitusosuus hankkeisiin ja moni yhdistys lähti suunnittelemaan joukkorahoituskampanjoita ja hyödynsi joukkorahoitustyökalun tehtäväkortteja kampanjan

suunnittelussa. Joukkorahoitustyöpajassa Viisarin alueen toimijat pääsivät myös tutustumaan toisiinsa, verkostoitumaan sekä kehittämään yhteistyötä toistensa kanssa.

Viisarin brändin suunnittelu ja sen vahvistaminen on lisännyt tietoisuutta Viisarin toiminnasta pohjoisen Keski-Suomen alueella. Kaisla Kujanpään suunnittelemaa printtiä on käytetty Viisarin viestinnässä. Selkeä ja massasta erottuva visuaalinen ilme vahvistaa Viisarin näkyvyyttä sekä tuo esiin alueen paikallidentiteettiä. Suunniteltu printti tuo esiin paikallisia vahvuuksia ja eri toimijoiden konkreettisia tuloksia Viisarin alueella. Printti lisää yhteenkuuluvuuden ja ylpeyden tunnetta omasta tekemisestä ja oman alueen vahvasta toiminnasta. Printtiä hyödynnetään Viisarin viestinnässä ja markkinoinnissa Viipale-hankkeen päättymisen jälkeenkin.

Tampereen Kierto Festiin ja Keski-Suomen kiertotalousmessuille osallistuminen toi uusia ideoita kestävän kehityksen ja vastuullisuuden lisäämiseen Viisarin toiminta-alueella sekä lisäsi Viisarin näkyvyyttä etenkin Keski-Suomessa. Keski-Suomen kiertotalousmessuilla oli yli 200 osallistujaa, näytteilleasettajia oli n. 30 ja muita sidosryhmiä ja yhteistyökumppaneita oli n. 20. JYU:N yrityspäivässä marraskuussa oli yhteensä yli 540 osallistujaa. Opiskelijoita oli mukana noin 300: matemaattis-luonnontieteellisestä tiedekunnasta 143, liikuntatieteellisestä tiedekunnasta 70 ja humanistis-yhteiskuntatieteellisestä tiedekunnasta 90. Tutkijoita oli 78 (MLTK), 58 (LTK ja 39 (HYTK). Eri yrityksiä tai sidosryhmiä oli edustettuna lähes 60. Keski-Suomen tapahtumapäivien jälkeen Viisari on saanut useita yhteydenottoja uusilta toimijoilta hankeideoista liittyen kestävään kehitykseen.

Vierailut etätyötiloihin johti moniin ideoihin etätyötilojen kehittämiseen Viisarin alueella. Kehittämisen uusista menetelmistä koostettiin ideapankki, jota voidaan hyödyntää tulevaisuudessa hankesuunnittelun tukena. Ideapankissa oli kehitysideoita mm. podcastien ja asiantuntijatarinoiden tuottamiseen, vertaisoppimiseen sekä maaseudun asukkaiden alumnitoiminnan hyödyntäminen eri yliopistojen kanssa tehtävään yhteistyöhön. Kestävään kehitykseen liittyviä ideoita oli myös vapaaehtoisuuteen perustuva vaatteiden ja kodintavaroiden kierrätyspankki sekä tavaralainamat etätyötilojen yhteydessä. Erialaisten digihubien nähtiin olevan olennainen osa etätyötiloihin sisältyviä oheispalveluita.

Määrälliset tavoitteet

	tavoite	toteuma 31.12.2023
Julkaistun materiaalin (sis. verkkajulkaisut) lukumäärä	10	111 (sis. some)
Tuettujen infotilaisuuksien lukumäärä	15	10
Aktivointitilaisuuksiin osallistuneiden määrä (N, M)	500 (N 250, M 250)	361
Hankeeseen osallistuvat organisaatiot	12	9

Sosiaalisen median julkaisut on julkaistu aina sekä Instagramiin että Facebookiin eli postausten sisältö (kuva ja teksti) on sama molemmissa kanavissa.

Nettisivujen verkkajulkaisuihin kuuluu Viisarin nettisivuille nostetut tapahtumat, uutiset ja blogitekstit. Vastuullisuustapahtumat on nostettu nettisivuille aina siten, että päättyneen tapahtuman julkaisuun on päivitetty tulevan tapahtuman ajankohta ja tiedot, joten menneiden

tapahtumien verkkojulkaisuja ei ole saatavilla. Joukkorahoitusinfon tapahtumajulkaisu on poistettu nettisivuilta, koska tapahtuma oli vanhentunut. Tapahtuman ilmoitus on edelleen näkyvillä Viisarin Instagramissa ja Facebook-sivuilla.

Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Vastuullisuus ja kestävä kehitys olivat teemoina sellaisia, jotka herättivät paljon mielenkiintoa, mutta jotka vaativat vielä sen, että aiheen tärkeydestä viestitään alueen toimijoille yhä enemmän. Teemoihin liittyy esimerkiksi paljon käsitteitä, jotka eivät vielä avaudu monelle. Lisää tiedottamista vaatii myös tiedottaminen siitä, mikä kaikki on kestävää kehitystä, sillä sen alle mahtuu niin pieniä kuin suuriakin tekoja. Viisarin alueen toimijoiden vastuullisuuden lisääntyminen näkyy mm. haettuina yritysten kehityshankkeina. Jatkotoimenpiteenä olisi hyvä edistää vastuullisuutta edistävien toimijoiden verkostoitumista keskenään sekä muiden oleellisten toimijoiden kanssa, vaikkapa opintoretken avulla.

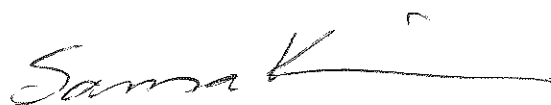
Osallistuminen erilaisiin messutapahtumiin antoi mahdollisuuden nähdä monipuolisesti erilaisia kestävä kehityksen ratkaisuja eri toimialoille, mikä on tärkeää myös tulevaisuudessa. Myös Viisarin yhdistäminen vastuullisuutta ja kestävä kehitystä edistäväksi toimijaksi on tärkeää Viisarin brändille ja viestinnän vahvistamiselle, minkä vuoksi tapahtumiin ja messuihin osallistuminen myös toimitsijana on suositeltavaa. Kestävä kehityksen teeman lisäksi digitaalisuus on teemana sellainen, johon olisi hyvä tutustua lisää ja myös viestiä, että se on Viisarin toiminnassa ja rahoituksessa tärkeää.

Tulevaisuustyöpajojen koettiin olevan hyviä tilaisuuksia toimijoille innovointiin sekä uuden kokeiluun. Digitaalisuus kehittyy hurjaa vauhtia, eikä kaikkia uusia asioita aina pääse, uskalla tai ehdi kokeilemaan, mutta tulevaisuustyöpajat antoivat sille mahdollisuuden. Tietoisuuden lisääminen ja osaamisen ylläpitäminen Viisarin alueella on tärkeää ja sitä pitäisi tehdä jatkossakin. Kehittämisen uusien menetelmien kartoittaminen toi esille digitaalisten palveluiden hyödyllisyyden. Ideapankin sisältöä olisi hyvä tulevaisuudessa muovata konkreettisemmiksi toimenpide-ehdotuksiksi Viisarin alueelle.

Joukkorahoituksen mahdollisuudet kiinnostivat Viisarin alueen toimijoita, ja niistä toivottiin kuulevan myös jatkossa. Jotkin alueen toimijat kaipasivat myös apuja joukkorahoituskampanjoiden suunnitteluun. Joukkorahoituksesta tiedottaminen myös jatkossa olisi erittäin hyödyllistä Viisarin alueen toimijoille.

Viisarin brändiä vahvistettiin Viipale-hankkeessa ja sitä työtä tulee tehdä jatkossakin. Hankkeen aikana suunniteltua printtiä hyödynnetään mm. Viisarin kesäkampanjassa. Koska käytännöt ja trendit sosiaalisessa mediassa viestimiseen muuttuvat nopeaa tahtia, uusien keinojen, kuten maksetun markkinoinnin hyödyntämistä on syytä selvittää tulevaisuudessa. Algoritmit suosivat maksettua mainontaa sekä esimerkiksi videoita, joten myös videoiden hyödyntämiseen Viisarin viestinnässä on syytä perehtyä jatkossa.

Saarijärvellä 16.4.2024

Sanna Kiuru
toiminnanjohtaja